

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Råttsvingel och ekorrsvingel – biologi och kontrollmöjligheter

Lars Andersson
Inst. f. Växtproduktionsekologi
SLU

Råttsvingel och ekorrsvingel

- Ettåriga gräsogräs
- Ursprungligen från Syd- och Centraleuropa
- Ensidigt vända småax med borst
- Upp till 10 000 frön/pl
- Vanlig i gräsmarker, ratas av betande djur
- Allelopatisk effekt mot vete
- Gror vid låga temperaturer

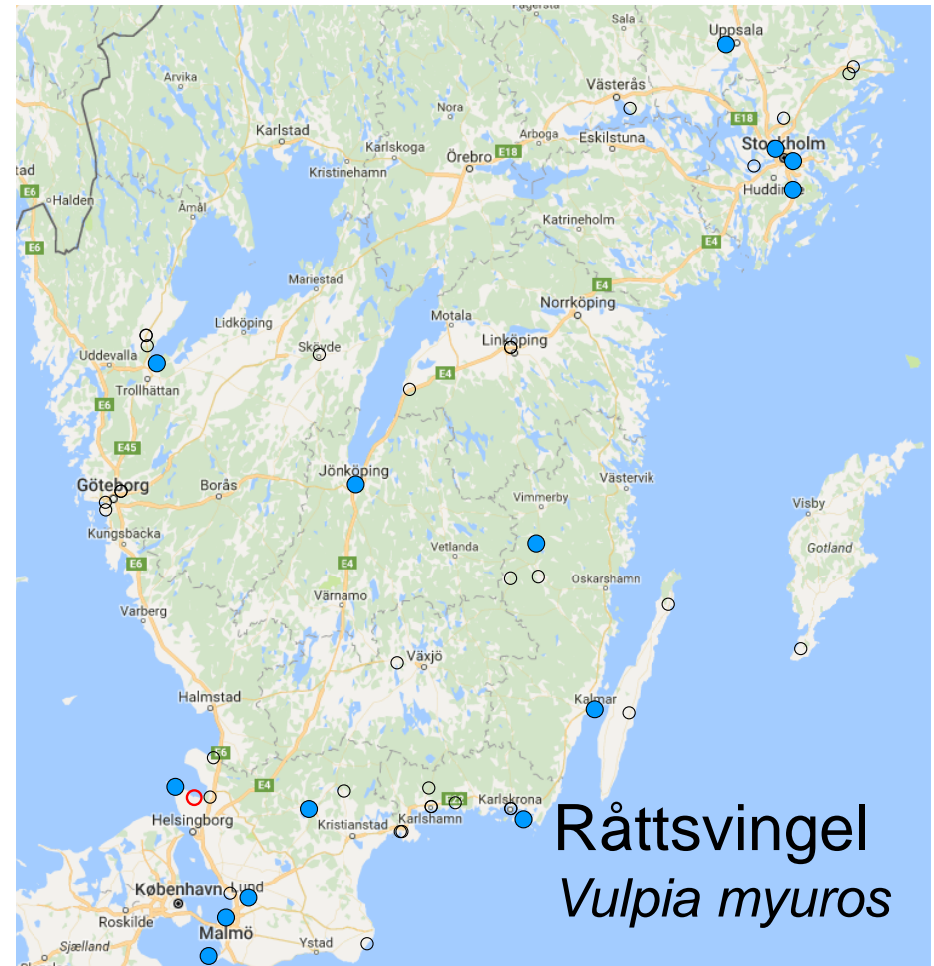

Råttsvingel, *Vulpia myuros*

Foto: Börje Wernersson

Naturlig förekomst i Sverige

från Artportalen 2015-2017

Gräsogräs i danska gräsfröodlingar

Från Jensen & Kristiansen, 2013

Art	Förekomst på % av odlad areal	Utveckling 2004 - 2009
Vitgröe	68	Ökande
Kvickrot	55	Minskande
Kärrgröe	44	Ökande
Luddlosta	32	Ökande
Hundäxing	32	Minskande
Sandlosta	20	Ökande
Rajgräs	16	Oförändrat
Ekorrsvingel/råttsvingel	15	Ökande, spec i rödsvingel!
Renkavle	6	
Åkerven	5	

Kemisk bekämpning

- Kemisk bekämpning av ekorrsvingel/råttsvingel i rödsvingel är mycket svår, och omöjlig vid samma storlek
- Naturlig tolerans mot ACCase-hämmare
- Kontroll av ekorrsvingel/råttsvingel måste bygga på IPM

Frööverlevnad (%) i orörd mark

	Start höst	2005	Start höst	2006
	10 cm	25 cm	10 cm	25 cm
April år 2	5,5	3,9	2,3	0,9
Sept år 2	25,6	5,3	2,4	1,7
Sept år 3	2,4	3,6	0	0

Efter Jensen, 2010

Frööverlevnad (%) på olika djup

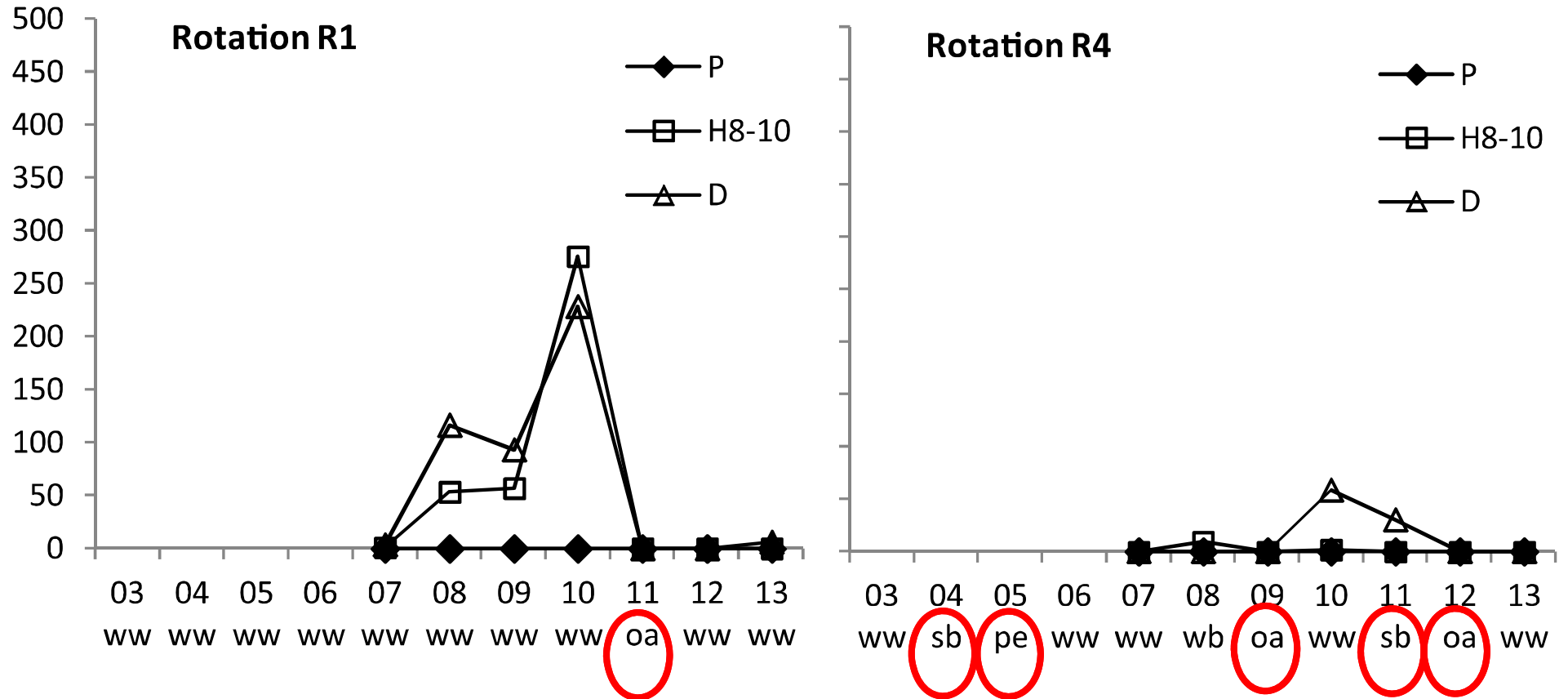
Djup	2005/2006	2006/2007	2007/2008
0 cm	0,2	0,2	0,2
0 cm, med halm	0	0,2	0,3
2 cm	0	37,2	0
5 cm	0,3	19,0	1,1
10 cm	4,7	15,4	0,1
25 cm	2,9	23,1	1,1

Efter Jensen, 2010

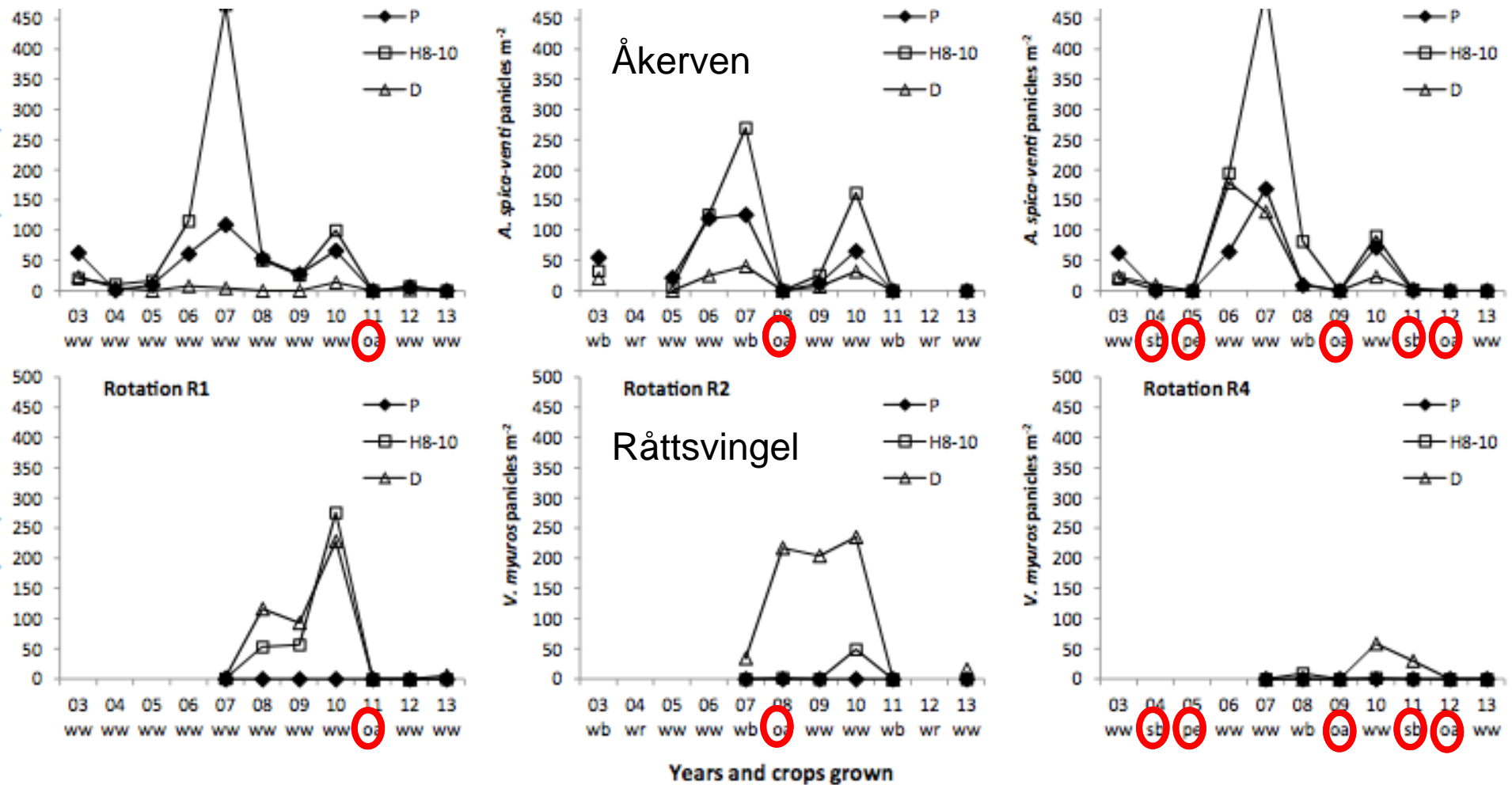
Råttsvingel

- Effekt av växtföljd och jordbearbetning

Antal vippor av råttsvingel i två växtföljder. **Röd cirkel** markerar vårsådda grödor
P = plöjning, H8-10 = reducerad jordbearbetning, D = direktsådd.
Efter Scherner m.fl. 2015.

fean nu

Fig. 1. Antal vippor av åkerven och råttsvingel i tre växtföljder. Linjerna representerar plöjning (P), reducerad jordbearbetning (H8-10) och direktsådd (D). Efter Scherner m.fl. 2015.

[D] in

Slutsatser

- Inga kemiska alternativ i rödsvingel
- Kortvarig fröbank
- Ökad överlevnad hos täckta frön
- Råttsvingel är främst problem i höstetablerad rödsvingel

Rekommendationer

- Bryt av med vårsådda grödor
- Våretablering av rödsvingel
- Undvik tidig jordbearbetning
- Alternativt: tidig höstplöjning inför vårsådd av gräsfrö
- Undvik spridning: kunskap, uppsikt, rena maskiner

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Nationella Växtskyddskonferensen 2018

för jordbruk, trädgård och skog

14–15 november i Ultuna

SLU i samarbete med Jordbruksverket